

ΟΔΗΓΙΑ 2001/115/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 20ής Δεκεμβρίου 2001

για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ με στόχο την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι όροι που επιβάλλονται επί του παρόντος στην τιμολόγηση και οι οποίοι απαριθμούνται στο άρθρο 22 παράγραφος 3, όπως παρατίθεται στο άρθρο 28η της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους του κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση ⁽⁴⁾, είναι μάλλον ολιγάριθμοι, επιτρέποντας στα κράτη μέλη να καθορίσουν τα ίδια τους βασικούς όρους. Επίσης, οι ισχύοντες όροι δεν είναι πλέον προσαρμοσμένοι στις νέες τεχνολογίες και μεθόδους τιμολόγησης.
- (2) Στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη δεύτερη φάση της πρωτοβουλίας SLIM (απλοποίηση της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά) συνιστάται η μελέτη των απαραίτητων στοιχείων για την κατάρτιση τιμολογίου για τον φόρο προστιθέμενης αξίας καθώς και των νομικών και τεχνικών απαιτήσεων όσον αφορά την ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- (3) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ecofin του Ιουνίου 1998 υπογραμμίζεται ότι η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου απαιτεί τη δημιουργία νομικού πλαισίου για τη χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης το οποίο θα επιτρέπει τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχου από τις φορολογικές αρχές.
- (4) Για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, είναι συνεπώς αναγκαία η κατάρτιση σε κοινοτικό επίπεδο, προκειμένου για τον φόρο προστιθέμενης αξίας, εναρμονισμένου καταλόγου των υποχρεωτικών ενδείξεων των τιμολογίων καθώς και ορισμένων κοινών ρυθμίσεων όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και της ηλεκτρονικής αποθήκευσης των τιμολογίων, καθώς και την αυτοτιμολόγηση και την υπεργολαβική ανάθεση εργασιών τιμολόγησης.

- (5) Τέλος, η αποθήκευση των τιμολογίων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τους όρους της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την ελεύθερη κυκλοφορία τέτοιων δεδομένων ⁽⁵⁾.
- (6) Η Ελλάδα, από την εισαγωγή του μεταβατικού καθεστώτος ΦΠΑ το 1993, επέλεξε το πρόθεμα EL αντί του GR που προβλέπει ο πρότυπος διεθνής κωδικός ISO — 3166 alpha 2, στον οποίο παραπέμπει το άρθρο 22 παράγραφος 1 στοιχείο δ). Λόγω των συνεπειών που θα είχε η τροποποίηση του προθέματος σε όλα τα κράτη μέλη, έχει σημασία να προβλεφθεί εξαίρεση για την Ελλάδα, ώστε να μην ισχύει για το εν λόγω κράτος μέλος το πρότυπο ISO.
- (7) Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να τροποποιηθεί ανάλογα η οδηγία 77/388/ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 77/388/ΕΟΚ τροποποιείται σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρο 2

Το άρθρο 28η (το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 22 της ίδιας οδηγίας), τροποποιείται ως εξής:

1. Στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), προστίθεται η ακόλουθη φράση:

«Ωστόσο, στην Ελληνική Δημοκρατία επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το πρόθεμα "EL".»
2. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. α) Κάθε υποκείμενος στο φόρο οφείλει να εξασφαλίζει την έκδοση τιμολογίου, από τον ίδιο, από τον πελάτη του ή, εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τρίτον, για τις παραδόσεις αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί προς άλλον υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο. Κάθε υποκείμενος στο φόρο εξασφαλίζει επίσης την έκδοση τιμολογίου, από τον ίδιο, από τον πελάτη του ή, εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τρίτο μέρος, για τις παραδόσεις αγαθών που προβλέπονται στο άρθρο 28β τίτλος Β παράγραφος 1 και για τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 28γ τίτλος Α.

⁽¹⁾ ΕΕ C 96 Ε της 27.3.2001, σ. 145.⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 13 Ιουνίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).⁽³⁾ ΕΕ C 193 της 10.7.2001, σ. 53.⁽⁴⁾ ΕΕ L 145 της 13.6.1977, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/4/ΕΚ (ΕΕ L 22 της 24.1.2001, σ. 17).⁽⁵⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

Επίσης, κάθε υποκείμενος στο φόρο οφείλει να εξασφαλίσει την έκδοση από τον ίδιο, από τον πελάτη του ή, εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τρίτον, τιμολογίου για τις προκαταβολές που καταβάλλονται σε αυτόν προ της πραγματοποίησης των παραδόσεων αγαθών που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο καθώς και για τις προκαταβολές που καταβάλλονται σε αυτόν από άλλο υποκείμενο στο φόρο ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο προ της περατώσεως της παροχής υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, εκτός όσων προβλέπονται από τα προηγούμενα εδάφια, τις οποίες πραγματοποιούν στο έδαφός τους. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν λιγότερες υποχρεώσεις από αυτές που περιλαμβάνονται στα στοιχεία β), γ) και δ).

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τους υποκείμενους στο φόρο από την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών τις οποίες πραγματοποιούν στο έδαφός τους και οι οποίες απαλλάσσονται, με ή χωρίς επιστροφή, του φόρου που καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο, σύμφωνα με το άρθρο 13 καθώς και το άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχείο α) και παράγραφος 3 στοιχείο β).

Κάθε έγγραφο ή μήνυμα, που μεταβάλλει το αρχικό τιμολόγιο και αναφέρεται ειδικά και μετά βεβαιότητας στο αρχικό τιμολόγιο, εξομοιούται με τιμολόγιο. Τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών μπορούν να απαλλάσσουν τα εν λόγω έγγραφα ή μηνύματα από ορισμένες υποχρεωτικές ενδείξεις.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο, που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους, προθεσμία για την έκδοση του τιμολογίου.

Σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, είναι δυνατόν να καταρτίζεται περιοδικό τιμολόγιο για περισσότερες ξεχωριστές παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών.

Η έκδοση τιμολογίων από τον πελάτη του υποκείμενου στο φόρο για παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσίες που του παρέχει ο υποκείμενος στο φόρο επιτρέπεται υπό τον όρο ύπαρξης εκ των προτέρων συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών και με την προϋπόθεση ότι υφίσταται αποδοχή του κάθε τιμολογίου από τον υποκείμενο στο φόρο ο οποίος πραγματοποιεί την παράδοση των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών καθορίζουν τις προϋποθέσεις και τους λεπτομερείς κανόνες των εκ των προτέρων συμφωνιών και των διαδικασιών αποδοχής μεταξύ του υποκείμενου στο φόρο και του πελάτη του.

Τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους και

άλλους όρους έκδοσης των τιμολογίων από τους πελάτες τους. Μπορούν ιδίως να απαιτούν ότι τα τιμολόγια αυτά πρέπει να εκδίδονται εξ ονόματος και για λογαριασμό του υποκείμενου στο φόρο. Οι όροι αυτοί πρέπει πάντοτε να είναι οι ίδιοι ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης του πελάτη.

Εξάλλου, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους ειδικούς όρους, στην περίπτωση που ο τρίτος ή ο πελάτης που εκδίδει τα τιμολόγια είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμπέλειας με την προβλεπόμενη από την οδηγία 76/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1976, για την αμοιβαία συνδρομή για την εισπραξη απαιτήσεων σχετικών με ορισμένες εισφορές, δασμούς, φόρους και άλλα μέτρα (*), την οδηγία 77/799/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1977, σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών στον τομέα της άμεσης και της έμμεσης φορολογίας (**), και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 218/92 του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 1992, σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των εμμέσων φόρων (ΦΠΑ) (***)

β) Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, μόνον οι ακόλουθες ενδείξεις είναι υποχρεωτικές για τους σκοπούς του φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τα τιμολόγια που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του στοιχείου α), πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο:

- η ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,
- αλληλοδιάδοχος αριθμός, βασισμένος σε μια ή περισσότερες σειρές, ο οποίος χαρακτηρίζει το τιμολόγιο με μοναδικό τρόπο,
- ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ), βάσει του οποίου ο υποκείμενος στο φόρο πραγματοποίησε την παράδοση των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών,
- ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του πελάτη, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ), βάσει του οποίου πραγματοποιήθηκε παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών για την οποία είναι υπόχρεος στο φόρο ή παράδοση αγαθών που αναφέρεται στο άρθρο 28γ, τίτλος Α,
- το πλήρες όνομα και η πλήρης διεύθυνση του υποκείμενου στο φόρο και του πελάτη του,
- η ποσότητα και φύση των παραδιδόμενων αγαθών ή η έκταση και η φύση των παρεχομένων υπηρεσιών,
- η ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε ή ολοκληρώθηκε η παράδοση των αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών ή η ημερομηνία κατά την οποία καταβλήθηκε η προκαταβολή που αναφέρεται στο στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο, εφόσον η εν λόγω ημερομηνία είναι καθορισμένη και διαφέρει από την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,

- η φορολογητέα βάση για κάθε συντελεστή ή απαλλαγή, η τιμή μονάδας χωρίς φόρο καθώς και οι ενδεχόμενες εκπτώσεις και επιστροφές εφόσον δεν περιλαμβάνονται στην τιμή μονάδας,
- ο ισχύων συντελεστής,
- το ποσό του οφειλόμενου φόρου, εκτός εάν εφαρμόζεται ειδικό καθεστώς για το οποίο η παρούσα οδηγία αποκλείει την ένδειξη αυτή,
- σε περίπτωση απαλλαγής ή όταν ο πελάτης είναι υπόχρεος στο φόρο, η αναφορά στην κατάλληλη διάταξη της παρούσας οδηγίας ή στην αντίστοιχη εθνική διάταξη ή σε κάθε άλλη ένδειξη σύμφωνα με την οποία η παράδοση απαλλάσσεται ή υπάγεται στη διαδικασία αντιστροφής της επιβάρυνσης,
- σε περίπτωση ενδοκοινοτικής παράδοσης ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 28α, παράγραφος 2,
- σε περίπτωση εφαρμογής του καθεστώτος του περιθωρίου κέρδους, η αναφορά στο άρθρο 26 ή στο άρθρο 26α ή στις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις ή σε οποιαδήποτε άλλη ένδειξη σύμφωνα με την οποία έχει εφαρμοστεί το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους,
- όταν ο υπόχρεος στον φόρο είναι φορολογικός αντιπρόσωπος κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2, ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΦΠΑ) που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) αυτού του φορολογικού αντιπροσώπου, καθώς και το πλήρες ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του.

Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτήσουν από τους υποκειμένους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους και οι οποίοι πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους, να αναφέρουν τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του πελάτη τους, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ), και σε άλλες περιπτώσεις πλην των αναφερομένων στην τέταρτη περίπτωση του πρώτου εδαφίου.

Τα κράτη μέλη δεν απαιτούν να υπογράφονται τα τιμολόγια.

Τα ποσά που αναφέρονται στα τιμολόγια είναι δυνατόν να εκφράζονται σε οποιοδήποτε νόμισμα, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό του οφειλόμενου φόρου εκφράζεται στο εθνικό νόμισμα του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών με τη χρήση του μηχανισμού μετατροπής που προβλέπεται στο άρθρο 11 τίτλος Γ παράγραφος 2.

Όταν αυτό απαιτείται για λόγους ελέγχου, τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν μετάφραση στην εθνική τους γλώσσα των τιμολογίων για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών πραγματοποιούμενες στο έδαφός τους καθώς και των τιμολογίων που λαμβάνονται από τους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους.

- γ) Τα τιμολόγια που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του στοιχείου α) είναι δυνατόν να διαβιβάζονται σε χαρτί ή, υπό τον όρο της αποδοχής του παραλήπτη, με ηλεκτρονικά μέσα.

Τα τιμολόγια που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα γίνονται δεκτά από τα κράτη μέλη υπό την προϋπόθεση

ότι η γνησιότητα της προέλευσής τους και η ακεραιότητα του περιεχομένου τους εξασφαλίζεται:

- είτε μέσω προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 της οδηγίας 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (****)· τα κράτη μέλη δύνανται ωστόσο να ζητούν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και έχει δημιουργηθεί από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 6 και 10, της προαναφερόμενης οδηγίας,
- είτε μέσω ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI) όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/ΕΚ της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994, σχετικά με τις νομικές πτυχές της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (*****), εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτήν την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσής και την ακεραιότητα των δεδομένων· ωστόσο τα κράτη μέλη δύνανται, τηρουμένων των προϋποθέσεων που έχουν θεσπίσει, να απαιτούν ως απαραίτητο ένα επί πλέον συνοπτικό έγγραφο σε χαρτί.

Τα τιμολόγια μπορούν ωστόσο να διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με άλλες μεθόδους υπό τον όρο της αποδοχής τους από το οικείο ή τα οικεία κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα υποβάλει, το αργότερο έως την 1η Δεκεμβρίου 2008, έκθεση συνοδευόμενη ενδεχομένως από πρόταση για την τροποποίηση των προϋποθέσεων ηλεκτρονικής τιμολόγησης ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη οι πιθανές μελλοντικές τεχνολογικές εξελίξεις σε αυτόν τον τομέα.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτούν από τους υποκειμένους στον φόρο, οι οποίοι πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους καμία άλλη υποχρέωση ή διατύπωση σχετική με τη χρησιμοποίηση συστήματος διαβίβασης τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα. Ωστόσο, μπορούν, έως την 31η Δεκεμβρίου 2005, να υποβάλουν τη χρησιμοποίηση του εν λόγω συστήματος στην υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ειδικούς όρους για την ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων σχετικά με παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφός τους, από χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις οδηγίες 76/308/ΕΟΚ και 77/799/ΕΟΚ και από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 218/92.

Στην περίπτωση παρτίδων τιμολογίων που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στον ίδιο αποδέκτη, οι κοινές ενδείξεις στα διάφορα τιμολόγια μπορούν να αναφέρονται μια μόνο φορά με την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών κάθε τιμολογίου.

- δ) Κάθε υποκείμενος στο φόρο οφείλει να μεριμνά για την αποθήκευση των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον ίδιο, από τον πελάτη του ή, εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τρίτους, καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο υποκείμενος στο φόρο μπορεί να καθορίζει τον τόπο αποθήκευσης υπό τον όρο ότι θα θέσει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, έπειτα από οποιαδήποτε αίτησή τους, όλα τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Τα κράτη μέλη δύνανται ωστόσο να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους να τους γνωστοποιούν, χωρίς ανασταλτικό αποτέλεσμα, τον τόπο αποθήκευσης, εφόσον αυτός ευρίσκεται εκτός του εδάφους τους. Τα κράτη μέλη δύνανται εξάλλου να επιβάλλουν στους υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους να αποθηκεύουν στο εσωτερικό της χώρας τα τιμολόγια που εκδίδονται από τους ίδιους ή από τον πελάτη τους ή, εξ'ονοματός τους ή για λογαριασμό τους, από τρίτους, καθώς και όλα τα τιμολόγια που λαμβάνουν, όταν η αποθήκευση αυτή δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που να εξασφαλίζουν την πλήρη και επιγραμμική (on line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα.

Η γνησιότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου καθώς και το ευανάγνωστο αυτών των τιμολογίων πρέπει να εξασφαλίζονται για όλη της διάρκειά της αποθήκευσης. Όσον αφορά τα τιμολόγια που αναφέρονται στο στοιχείο γ) τρίτο εδάφιο, τα δεδομένα που περιέχουν δεν δύνανται να τροποποιηθούν, οφείλουν δε να παραμένουν ευανάγνωστα κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι υποκείμενοι στο φόρο οφείλουν να μεριμνούν για την αποθήκευση των τιμολογίων που αφορούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφός τους, καθώς και των τιμολογίων που λαμβάνονται από τους υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους.

Προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των όρων που προβλέπονται στο τρίτοεδάφιο, τα κράτη μέλη που αναφέρονται στο τέταρτο εδάφιο δύνανται να επιβάλλουν την αποθήκευση των τιμολογίων με την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν, σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα. Μπορούν επίσης να επιβάλλουν όπως, όταν τα τιμολόγια αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα, τα δεδομένα που εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου κάθε τιμολογίου να αποθηκεύονται και αυτά.

Τα κράτη μέλη που αναφέρονται στο τέταρτο εδάφιο μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους που να απαγορεύουν ή να περιορίζουν την αποθήκευση των τιμολογίων σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις οδηγίες 76/308/ΕΟΚ και 77/799/ΕΟΚ και από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 218/92 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στο άρθρο 22α.

Τα κράτη μέλη δύνανται, στους όρους που καθορίζουν, να προβλέπουν την υποχρέωση αποθήκευσης των τιμολογίων που λαμβάνουν από πρόσωπα μη υποκείμενα στο φόρο.

- ε) Για τους σκοπούς των στοιχείων γ) και δ) με τον όρο "διαβίβαση και αποθήκευση τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα" νοείται η διαβίβαση ή η θέση στη διάθεση του αποδέκτη και η αποθήκευση που πραγματοποιούνται

μέσω ηλεκτρονικών εξοπλισμών για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων και μέσω τηλεφωνικής γραμμής, ραδιοφωνικής μετάδοσης, οπτικής ίνας ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη αποδέχονται ως τιμολόγια όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από την παρούσα παράγραφο.

(*) ΕΕ L 73 της 19.3.76, σ. 18· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/44/ΕΚ (ΕΕ L 175 της 28.6.2001, σ. 17).

(**) ΕΕ L 336 της 27.12.1977, σ. 15· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

(***) ΕΕ L 24 της 1.2.1992, σ. 1.

(****) ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

(*****) ΕΕ L 338 της 28.12.1994, σ. 98.»

3. Στην παράγραφο 8, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η δυνατότητα που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επιβολή επιπλέον υποχρεώσεων πέραν αυτών που καθορίζονται στην παράγραφο 3.»

4. Στην παράγραφο 9 στοιχείο α), προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων που θεσπίζονται στο στοιχείο δ), σχετικά με τους υποκείμενους στο φόρο που αναφέρονται στην τρίτη περίπτωση, τα κράτη μέλη δεν μπορούν πάντως να τους απαλλάξουν από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3.»

5. Στην παράγραφο 9, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«δ) Με την επιφύλαξη διαβούλευσης με την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 29 και υπό τις προϋποθέσεις που ενδεχομένως θεσπίζουν, τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν ότι τα τιμολόγια που αφορούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών πραγματοποιούμενες στο έδαφός τους δεν υποχρεούνται να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β) στις εξής περιπτώσεις:

- όταν το ποσό του τιμολογίου είναι ασήμαντο,
- ή όταν οι εμπορικές ή διοικητικές πρακτικές του συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας ή οι τεχνικές συνθήκες της έκδοσης των τιμολογίων αυτών καθιστούν δυσχερή την τήρηση όλων των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β).

Εν πάση περιπτώσει, τα τιμολόγια αυτά πρέπει να περιέχουν τα εξής στοιχεία:

- ημερομηνία έκδοσης,
- στοιχεία του υποκείμενου στο φόρο,
- περιγραφή του τύπου των παραδιδόμενων αγαθών ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- οφειλόμενος φόρος ή δεδομένα που επιτρέπουν τον υπολογισμό του.

Η απλούστευση που προβλέπεται στο παρόν στοιχείο δεν μπορεί ωστόσο να εφαρμοσθεί στις πράξεις της παραγράφου 4 στοιχείο γ).»

6. Στην παράγραφο 9, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«ε) Εφόσον τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν την ευχέρεια του στοιχείου α) τρίτη περίπτωση για μη χορήγηση του αριθμού που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) στους υποκείμενους στο φόρο οι οποίοι δεν πραγματοποιούν καμία από τις πράξεις της παραγράφου 4 στοιχείο γ), και όταν δεν έχει χορηγηθεί αριθμός αυτού του τύπου στον προμηθευτή ή τον πελάτη, στο τιμολόγιο θα πρέπει να αντικαθίσταται ο εν λόγω αριθμός από άλλον αριθμό, το λεγόμενο αριθμό φορολογικού μητρώου, όπως καθορίζεται από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δύνανται εξάλλου, εφόσον έχει χορηγηθεί στον υποκείμενο στο φόρο ο αριθμός που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ), να ορίζουν υποχρέωση αναγραφής στο τιμολόγιο:

- για τις παροχές υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 28β τίτλος Γ, Δ, Ε και ΣΤ και τις παραδόσεις αγαθών που αναφέρονται στο άρθρο 28γ τίτλος Α και τίτλος Ε παράγραφος 3, ο αριθμός που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του προμηθευτή,
- για τις λοιπές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, μόνον ο αριθμός φορολογικού μητρώου του προμηθευτή ή μόνον ο αριθμός της παραγράφου 1 στοιχείο γ).»

Άρθρο 3

Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 22α

Δικαίωμα πρόσβασης στα τιμολόγια που έχουν αποθηκευτεί με ηλεκτρονικά μέσα σε άλλο κράτος μέλος.

Όταν ένας υποκείμενος στο φόρο αποθηκεύει τα τιμολόγια τα οποία εκδίδει ή λαμβάνει με ηλεκτρονικά μέσα εξασφαλίζοντας επιγραμμική (on line) πρόσβαση στα δεδομένα και ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένος, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος έχουν, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεφόρτωσης και χρήσης αυτών των τιμολογίων εντός των ορίων που καθορίζονται από τις ρυθμίσεις του κράτους μέλους εγκατάστασης του υποκείμενου στο φόρο και στο βαθμό που αυτό του είναι αναγκαίο για τον έλεγχο.»

Άρθρο 4

1. Στο άρθρο 10 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο, πρώτη και τρίτη περίπτωση, οι λέξεις «ή του εγγράφου το οποίο επέχει θέση τιμολογίου» διαγράφονται.
2. Στο άρθρο 24 παράγραφος 5 και στο άρθρο 26α τίτλος Β παράγραφος 9, οι λέξεις «ή σε κάθε άλλο έγγραφο που επέχει θέση τιμολογίου» διαγράφονται.
3. Στο άρθρο 26α τίτλος Γ παράγραφος 4, οι λέξεις «ή έγγραφο που επέχει θέση τιμολογίου» διαγράφονται.
4. Στο άρθρο 28δ παράγραφος 3 και παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «ή του εγγράφου που επέχει θέση τιμολογίου» καθώς και οι λέξεις «ή το έγγραφο αυτό» διαγράφονται.
5. Στο άρθρο 28ζ (που αντικαθιστά το άρθρο 21 της ίδιας οδηγίας), το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής:
  - Στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), οι λέξεις «ή άλλο έγγραφο που επέχει θέση τιμολογίου» διαγράφονται.
6. Στο άρθρο 28ιε παράγραφος 1 στοιχείο ε), οι λέξεις «ή σε κάθε άλλο έγγραφο που επέχει θέση τιμολογίου» διαγράφονται.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία από την 1η Ιανουαρίου 2004. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 6

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 7

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 20 Δεκεμβρίου 2001.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
C. PICQUÉ